

Foto Vania Ramírez

Kubasolidariteten på plats i EU-parlamentet Zoltan Tiroler

Under två dagar i november 2017 hölls aktiviteter för Kuba i EU-parlamentet i Bryssel. Några ledamöter i vänstergruppen GUE/NGL i parlamentet hade tagit initiativ till ett seminarium med inbjudna kubanska gäster. Bland dessa fanns Che Guevaras son Camilo, en överläkare från barnsjukhuset William Soler i Havanna och Oscar Luis Hung Pentón från kubanska Nationalförsamlingen. Närvarande var också Kubas ambassadör i EU, Norma Goicochea Estenoz.

Hon höll ett kort, men mycket passionerat tal som rev ner applåder. Ambassadören framhöll det lidande som drabbar kubanerna på grund av blockaden, och vilken grov kränkning denna är av kubanernas mänskliga rättigheter. Hon fortsatte med att raljera över att EU tilldelat inte mindre än tre antikubaner det s.k. Sacharovpriset. Men aldrig kommit på tanken att ge det till de kubanska läkarna i tredje världen, eller till den kubanske läkare som insjuknade i Ebola i Västafrika, och efter att ha tillfrisknat i Kuba, återvände för att fortsätta arbetet mot epidemin. Också Fidel, med sin internationalism, sin solidaritet hade förtjänat pris. Norma Goicochea framhöll vikten av vår solidaritet. Den tjänar som avskräckning mot interventionsplaner. Hon sade också: ”De försöker ställa villkor och krav på oss. Men vi är inte rädda. Var så säkra, vi viker inte en tum!”

Ett halvt dussin solidaritetsorganisationer från olika länder i Europa var med. Alla försökte få till möten för att diskutera USA:s blockad mot Kuba med parlamentsledamöter från respektive land. Den svenska 3-mannadelegationen hade givande möten med vänsterpartisten Malin Björk och miljöpartisten Bodil Valer. Sammanlagt träffade solidaritetsrörelsen ett dussin parlamentsledamöter. Vi kräver att EU och regeringarna i Europa inte nöjer sig med att rösta mot blockaden en gång om året i FN. De måste börja skydda sina egna företags, bankers, föreningars och medborgares rättigheter. Rättigheter som USA trampar under fötterna och tillämpar sina lagar på tredje land. Dessutom vill vi att europeiska

medborgare ska få tillgång till de effektiva mediciner som Kuba tagit fram för att t.ex. hindra amputationer av diabetiker och för att bromsa cancer.

Se ”Världens längst blockad”, sid 8

Blockadens inverkan på hälsovården.

Det ligger nära till hands att använda ordet ”hjärtskärande” när vi hör överläkare Selman-Housein från barnsjukhuset William Soler i Havanna. På ett seminarium i EU-parlamentet talar han om blockadens verkningar på hans sjukhus. Han varvar med bilder på operationer på små barn med allvarliga hjärtfel. Jag måste erkänna att jag blundar ibland inför fotona av barnen, intuberade, uppskurna och omgivna av läkare och utrustning.

Överläkaren inleder med: ”Hälsa är fundamentalt i livet. I Kuba är hälsovården, som ni vet, gratis och omfattar alla. Jag vill ta upp blockadens verkningar med några konkreta exempel från mitt arbete på barnkardiologcentret på vårt

Foto Vania Ramírez

Dr Selman-Housein och Oscar Luis Hung Pentón

sjukhus, William Soler. För oss är det en enorm utmaning att ge högkvalitativ vård för alla som behöver.”

Och han fortsätter: Medan bilderna tränger in en efter en och understryker hans ord: ”Barnen med hjärtproblem kräver en komplicerad behandling som kräver dyr utrustning och stora resurser, såväl tekniskt som personellt. I många fall måste vi tillgripa öppen hjärtkirurgi i brist på utrustning. Det medför betydligt större risker för patienten.

Utrustning som vi behöver tillverkas ofta i USA. I andra fall innehåller de komponenter eller patent från USA. Därmed omfattas de av blockaden. Det gör att europeiska företag också har problem med export till Kuba, eftersom inga komponenter tillverkade i USA får ingå. När ett europeiskt företag köps upp av ett USA-registrerat, eller börjar använda komponenter tillverkade där, så kan vi inte längre använda dem. Vi får inga reservdelar, ingen service, inga nödvändiga förbrukningsvaror, som reagens. Vi har exempel på utrustning på hundratals sjukhus och medicinska laboratorier i Kuba. När ett företag köps upp eller sluter avtal med USA kan de inte längre leverera till oss.* Det betyder att dessa utrustningar blir obrukbara. Det handlar inte i första hand om kostnader, utan om att patienter drabbas.

Undantag finns, men för krångliga.

”Visserligen har USA:s blockad ett undantag för medicin, men kraven från USA är så omfattande att de flesta företag inte tycker det är mödan värt att försöka. Undantaget blir en tom gest. USA:s myndigheter kräver att det säljande företaget på plats i Kuba övervakar hur medicin och utrustning används. De ska exempelvis garantera att speciella katetrar inte används till vapen, till kemiska, biologiska eller atomstridsmedel eller missiler. Vidare krävs omfattande dokumentation för användningen av varje detalj. Ibland får kubanerna på krångliga och dyra vägar tag på nödvändig medicin eller utrustning. Ibland är det för sent för att rädda patienten.

Selman-Housein avslutar: ”Bara den årliga merkostnaden för den kubanska hälsovården på grund av blockaden uppgår till 87 miljoner US dollar, medan lidandet det orsakar inte kan kvantifieras. Vi kämpar för barnens hälsa men måste också kämpa mot blockadens verkningar.”

Blockaden strider mot internationell rätt

På seminariet talade också en professor i internationell rätt från universitetet i Bryssel. Han sade bland annat att Helms-Burtonlagen (Lag som reglerar USA:s blockad) diskuteras inte i Europa. Men hur överensstämmer den med internationell rätt? En lag är inte giltig om den påverkar de inre angelägenheterna i ett annat land och andra länders medborgare. FN-stadgan säger att inget land får inkräkta på ett annat lands självständighet och inte begränsa rätten till fri sjöfart och handel. USA gör ”både ock” i förhållande till andra länder: till exempel får fartyg som varit i kubansk hamn inte angöra hamn i USA på ett halvår.

Just för att Helms-Burtonlagen och andra blockadlagar bryter mot internationell rätt så fördömer FN:s Generalförsamling varje år USAs Kubablockad.

Att nationalisera företag är varje självständigt lands

Hela församlingen gick också ut på gatan med fanor och banderoller. Foto Vania Ram3rez

Nedan träffar Vania Ram3rez Le3n och Zoltan Tiroler V3nsterpartiets EU-ledamot Malin Bj3rk. Foto Martin 3sterlin

rättighet och strider inte mot internationell rätt. Det är helt lagligt och internationellt erk3nt (ibland hävdar USA att blockaden är ett straff för att Kuba nationaliserade utländska företag i början på 1960-talet).

Banker som fallit undan för USA och betalat dryga böter har genom att betala brutit mot internationell rätt

Ett alternativ är att försöka ta upp sådana fall i EU-domstolen. Nyligen d3mde EU-domstolen ett avtal mellan Marocko och EU som ogiltigt i den del som rör V3stsa Sahara.

Efter att Helms-Burton antogs i USA 1996 svarade Kanada, Mexiko och EU att dess extraterritoriella effekter är olagliga. EU f3rklarade att dessa effekter inte erk3nns av EU. Det framg3r i Europar3dets promemoria 2271/96, vilket inneb3r att ingen lagstiftning i respektive EU-land beh3vs. 2007 kastade den 3sterrikiska banken BAWAG ut flera hundra kubaner som kunder med h3nvisning till blockaden. 3sterrikes regering f3rklarade detta olagligt och landets utrikesminister Ursula Plassnik tog initiativ till att pressa banken, de gav efter och kunderna togs tillbaka.

Sammanfattningsvis var professorn av uppfattningen att chanserna 3r goda att vinna m3l mot USA:s blockad.

* Detta h3nde med Pharmacias export till Kuba som upph3rde 2003 n3r USAs Upjohn k3pte Pharmacia